

EdukacjaWFOŚ

Tytuł projektu: **Przyjaciel środowiska naturalnego - zajęcia i warsztaty w zakresie edukacji przyrodniczej i ekologicznej w roku 2014**

Termin realizacji projektu: 01.01.2014-31.12.2014

Koszt całkowity projektu: **499 004,83 PLN**

Kwota dofinansowania ze środków **WFOŚiGW w Gdańsku: 338 546,77 PLN**

<http://www.wfosigw.gda.pl/>

Wkład własny: 160 458,06 PLN

Opis projektu:

Umowa o dofinansowanie nr WFOŚ/D/515/40/2014 z dnia 20.02.2014r.

Zadanie nr 1 pn. „Zorganizowanie i przeprowadzenie warsztatów morskich „Błękitna Szkoła” w Helu

Błękitna Szkoła to trwający od 2000 roku projekt edukacyjny, prowadzony wspólnie przez Fundację Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego oraz Stację Morską Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego. Działalność Błękitnej Szkoły finansowana przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, skierowana jest na propagowanie pro-przyrodniczego współistnienia ze środowiskiem, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, a także pozwala poznać kulisy pracy naukowców związanej z Morzem Bałtyckim. Program edukacyjny rozpowszechniany jest wśród dzieci i młodzieży ze szkół w całej Polsce. W ramach działań związanych z projektem, edukatorzy uczestniczą w rozmaitych kursach samodoskonalących a dodatkowo współorganizują imprezy edukacyjno-kulturalne.

W roku 2014 w zajęciach lekcyjnych Błękitnej Szkoły wzięło udział 4294 uczniów ze 177 grup (Tab. 2). Przeprowadzono łącznie 914 godzin zajęć, w tym 184 godzin lekcyjnych, 469 godzin zajęć kursów jednodniowych oraz 252 godzin zajęć dwudniowych. W zajęciach edukacyjnych Błękitnej Szkoły w roku 2014 wzięło udział ponad dwukrotnie więcej grup ze szkół podstawowych (104) niż ze szkół gimnazjalnych (40). Ponadto zorganizowano zajęcia dla 30 grup ze szkół ponadgimnazjalnych oraz dla dwóch grup seniorów.

Najwyższym wskaźnikiem frekwencji charakteryzują się następujące miesiące:

Maj – 883 słuchaczy

Czerwiec – 816 słuchaczy

Związane jest to z tym, że ze względu na dogodne warunki pogodowe zajęcia są poszerzone o część terenową, przez co stają się bardziej atrakcyjne dla przyjeżdżających grup.

Najczęściej wybieranymi tematami w roku 2014 były:

Bałtyckie foki (97 grup)

Mieszkańcy Bałtyku i ich siedliska (72 grupy)

Morświny, delfiny i inne walenie w Bałtyku (42 grupy)

Ryby Bałtyku (39 grup)

Ptaki wodne Morza Bałtyckiego (23 grupy)

Wszystkie wymienione wyżej tematy posiadają w swoim programie część praktyczną (np. zajęcia laboratoryjne, obserwacje w terenie, zbiór prób do analizy). Z tego powodu były najchętniej wybieranymi tematami przez nauczycieli, spośród oferty edukacyjnej Błękitnej Szkoły.

Biorąc pod uwagę czynnik jakim jest odległość, na zajęcia Błękitnej Szkoły przyjeżdżały głównie grupy z terenu województwa pomorskiego (Tab.5). Dodatkową zachętą jest również fakt, że kursy dla grup z obszaru tego województwa są prowadzone bezpłatnie.

Od 2000 roku w zajęciach edukacyjnych organizowanych przez Błękitną Szkołę wzięło udział łącznie 55 169 osób.

Zadanie nr 2 pn. Zorganizowanie i przeprowadzenie warsztatów „Życie brzegu morza” i „Ujście Wisły”

W 2014 roku odbyło się 19 warsztatów Życie brzegu morza oraz 7 warsztatów Ujście Wisły. łącznie w warsztatach wzięło udział około 980 osób - uczniów oraz nauczycieli. Przebieg warsztatów, podstawowe założenia i punkty programu praktycznie pozostały bez zmian. W programie warsztatów Życie Brzegu Morza znalazły się spacer, rejs kutrem oraz wizyta w Akwarium Gdyńskim.

Podczas spaceru trasą wiodącą plażą oraz przez las z Orłowa do Gdyni, przewodnikiem młodzieży była Katarzyna Huzarska, absolwentka Wydziału Oceanografii (trzy lata temu uzyskała ona tytuł doktora w Instytucie Oceanologii PAN w Sopocie). Wykład dotyczył historii geologicznej regionu bałtyckiego oraz historii powstania i rozwoju Morza Bałtyckiego, plaży jako integralnej części ekosystemu morskiego i jej ważnej roli jaką w nim pełni. Trasa wycieczki wiodła przez rezerwat Kępa Redłowska, którego cele i historię powstania również omawiano podczas wykładu.

Niezmiennie ważnym punktem programu były rejsy kutrem badawczym, które podczas warsztatów Życie brzegu morza odbywały się po Zatoce Gdańskiej.

Podczas rejsu uczestnicy warsztatów za pomocą drugi dokonali z dna zaciągu próby organizmów bentosowych. Wspólnie z przewodniczką prowadzącą wykład przeglądali i obserwowali cechy i zachowania organizmów żywych znalezionych w uzyskanym materiale. Wysłuchali również wykładu na temat wybrzeża klifowego oraz powstania akwenu Morza Bałtyckiego, jego obecnych cech, gatunków je zamieszkujących. Poruszono także kwestię wpływu działalności ludzi na funkcjonowanie ekosystemu morza oraz sposobu przeciwdziałania jej skutkom takich jak np.: tworzenie Bałtyckich Systemów Obszarów Chronionych oraz innych programów ochrony.

W Akwarium Gdyńskim czekało na uczestników zwiedzanie stałej ekspozycji, prezentacja multimedialna oraz wykład dotyczący życia w Bałtyku dostosowany do wieku uczestniczącej w nim młodzieży.

W drugiej połowie września 2014 odbyły się warsztaty Ujście Wisły, w których programie znalazł się spacer, rejs kutrem oraz wizyta w Stacji Ornitologicznej. Spacer ścieżką dydaktyczną odbywał się w rezerwacie Ptasi Raj stanowiącym część obszaru Natura 2000. Wędrówce towarzyszył wykład omawiający historię i cel powstania rezerwatu a także wpływ jaki działalność człowieka ma na obecny jego stan.

Przybliżono rodzaje ptaków i siedlisk oraz występujących w tym miejscu gatunków fauny i flory. Odwiedzono dwie wieże widokowe, z których obserwowano ptaki, również przez lornetki.

W ramach warsztatów odbył się również rejs kutrem po wodach Wisły Śmiałej i Martwej Wisły trasą z Gdańska do Sobieszewa. Wykład prowadzony podczas rejsu dotyczył historii powstania Wyspy Sobieszewskiej i poszczególnych odcinków Wisły oraz charakteryzował omawiany obszar. Dotyczył on również wpływu działalności gospodarczej człowieka na stan wód w rzece i całe środowisko naturalne w rejonie ujścia Wisły.

Podczas wizyty w Stacji Ornitologicznej Muzeum i Instytutu Zoologii PAN, uczestnicy wysłuchali wykładu na temat wędrówek ptaków i metod ich obrączkowania.

W obu częściach zadania podczas rejsów oraz w trakcie spacerów w części jesiennej, uczestnikom towarzyszyła przewodniczka Aleksandra Świstulska - absolwentka Wydziału Oceanografii UG, z dużym doświadczeniem w prowadzeniu terenowych zajęć z młodzieżą. Wykłady dotyczyły samego środowiska jak i problemów badań naukowych, działalności człowieka i jej wpływu na środowisko naturalne oraz specyficznego ekosystemu strefy brzegowej i ujściowej rzek.

Uczestnicy warsztatów zostali poinformowani o dofinansowaniu zadania przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Uczniowie otrzymali pamiątkowe długopisy z nadrukiem logo WFOŚiGW w Gdańsku i FRUG.

Zadanie nr 3 pn. Dopuszaenie Stacji Biologicznej UG w sprzęt oraz materiały niezbędne do realizacji zajęć edukacyjnych „Rozpoznaję – rozumiem – dbam” oraz obsługa administracyjna

Rok 2014 był rokiem realizacji zadania „Rozpoznaję – Rozumiem – Dbam”, realizowanego przez pracowników Stacji Biologicznej Uniwersytetu Gdańskiego. Celem tego przedsięwzięcia jest szeroko rozumiana edukacja przyrodnicza, nastawiona głównie na praktyczne zdobywanie wiedzy biologicznej poprzez kontakt z przyrodą, doświadczanie, obserwowanie i zabawę. Zasadniczą formą edukacji były kilkugodzinne warsztaty pod hasłem „Rozpoznaję – Rozumiem – Dbam”, przeznaczone dla dzieci i młodzieży szkolnej. Zorganizowane zostały również trzy imprezy plenerowe oraz warsztaty kameralne przeznaczone dla szerszego grona odbiorców.

Organizacja merytoryczna i techniczna wszystkich działań prowadzonych w ramach zajęć dydaktycznych wymienionych poniżej, realizowana była przez dr Agnieszkę Sadowską. Nadzór merytoryczny oraz współudział w prowadzeniu części imprez sprawowała dr inż. Katarzyna Żółkoś.

Działalność edukacyjna Stacji Biologicznej w roku 2014 finansowana była przez dotację Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku, przy wsparciu Fundacji Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego oraz Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego.

W warsztatach w Stacji Biologicznej wzięło udział 49 grup dzieci i młodzieży szkolnej. Grupy liczyły od 8 do 26 uczniów; łącznie w zajęciach uczestniczyło ponad 800 uczniów. Większość uczestników zajęć było uczniami szkół podstawowych (33 grupy), 8 grup reprezentowało gimnazja,

6 licea, a 2 grupy szkoły techniczne. Największą frekwencję odnotowano w miesiącach letnich: czerwcu i wrześniu, kiedy warunki pogodowe sprzyjały zajęciom w plenerze.

W 2014 roku w ramach działalności edukacyjnej Stacji Biologicznej zadania pn. „Rozpoznaję – Rozumiem – Dbam” zrealizowano:

- przygotowanie merytoryczne i techniczne zajęć dydaktycznych oraz infrastruktury na terenie Stacji Biologicznej (zakup wyposażenia, sprzętu, pomocy dydaktycznych)
- przeprowadzenie 49 warsztatów dla szkół oraz wyjazdy edukacyjne w ramach zadania „Rozpoznaję – Rozumiem – Dbam”
- zorganizowanie 4 imprez edukacyjnych: Bałtycki Festiwal Nauki, Piknik Wyspa Przyrodników, Wystawa Skarby Bałtyku, warsztaty „Razem tworzymy przyrodnicze ozdoby choinkowe”
- zorganizowanie 5 innych imprez i spotkań.